

Kulturskolans roll i samhället

02.02.2016

Ditte Winqvist

Finlands Kommunförbund

Sakkunnig i kulturfrågor

Grundtanken

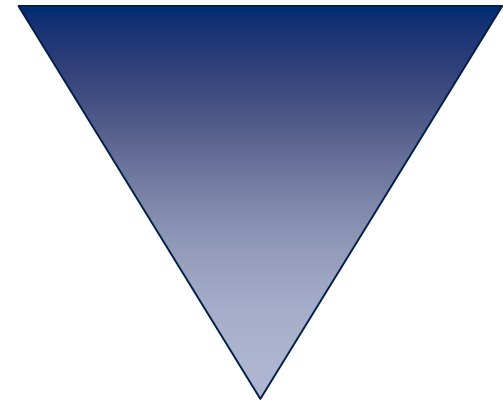
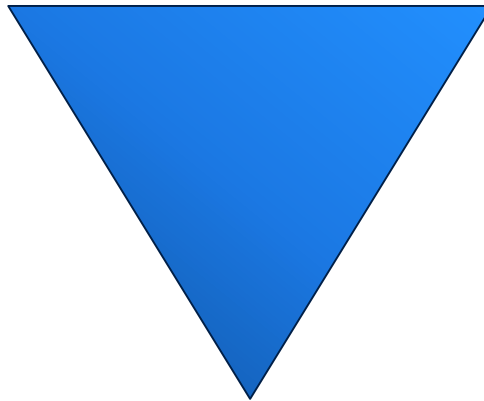
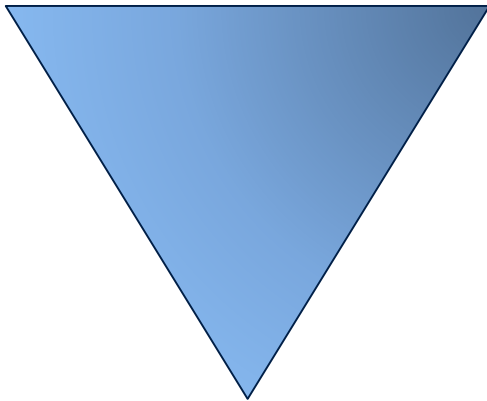
Kulturen är en del av alla människors vardag och alla har rätt till kulturservice oberoende av bostadsort eller livssituation.

Varför behöver vi kulturtjänster?

Identiteten

Kommuninvånarnas
välbefinnande

Regionens
ekonomi och
livskraft

KOMMUNENS VÄLFÄRD

Den kommunala kulturservicen

Den kommunala kulturservicen i Finland omfattar bl.a. detta:

- Den allmänna kulturverksamheten
- Teatrar, orkestrar och museer
- Grundläggande konstundervisning för barn och unga
- Biblioteken

- Det finns **lagar**, som reglerar denna verksamhet.
- Kommunerna har lagstadgad skyldighet att upprätthålla kulturtjänster och en möjlighet till grundläggande konstundervisning.
- Alla kommuner skall ha minst ett bibliotek.

Den **kommunala** kulturfinansieringen år 2008 - 2013

nettobrukskostnader HELA LANDET

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Biblioteken	282 milj. €	292 milj. €	298 milj. €	307 milj. €	313 milj. €	315 milj. €
Allmän kulturverksamhet	119 milj. €	118 milj. €	121 milj. €	126 milj. €	122 milj. €	109 milj. €
Grundläggande konstunderv.	59 milj. €	61 milj. €	64 milj. €	64 milj. €	66 milj. €	68 milj. €
Museer och utsälln.	92 milj. €	96 milj. €	101 milj. €	104 milj. €	108 milj. €	114 milj. €
Teater och cirkus	59 milj. €	67 milj. €	75 milj. €	77 milj. €	76 milj. €	83 milj. €
Orkestrar och musikv.	<u>62 milj. €</u>	<u>65 milj. €</u>	<u>67 milj. €</u>	<u>70 milj. €</u>	<u>73 milj. €</u>	<u>70 milj. €</u>
SAMMANLAGT	673 milj. €	699 milj. €	726 milj. €	748 milj. €	757 milj. €	759 milj. €

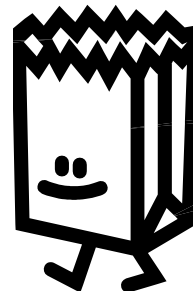
Källa:
Tilastokeskus,
Kuntien toiminta- ja taloustilasto

Den offentliga finansieringen av kulturaktiviteter ute i kommunerna

Kommunerna

2011	444 milj. €
2010	427 milj. €
2009	410 milj. €
2008	408 milj. €

Staten

305 milj. €
300 milj. €
290 milj. €
266 milj. €

Den grundläggande konst- undervisningen för barn och unga

- Utbildningen är frivillig, målinriktad och fortskrider från år till år.
- Eleven betalar terminsavgifter.
- Det är inte enskilda kurser utan en helhet med en fastställd läroplan.
- Riktat sig i första hand till barn och unga.
- Baserar sig på en egen lag (633/1998) och förordning (813/1998).
- Utbildningsstyrelsen fastställer de allmänna läroplansgrunderna.

Den grundläggande konst- undervisningen

- Ges i musik, dans, ordkonst, teater och cirkus samt visuell framställning (arkitektur, audiovisuell konst, bildkonst och slöjd).
- **Undervisnings- och kulturministeret**
 - » Beviljar statsandelarna
 - » Styr Utbildningsstyrelsens verksamhet
- **Utbildningsstyrelsen**
 - » Bereder och förnyar läroplanerna
 - **Arbetet med att förnya läroplanerna startar den 12.2.**
 - » Ger utlåtanden om finansieringen
 - » Delar ut anslag för utvecklandet av verksamheten

Två parallella linjer

1) Den allmänna lärokursen

- » 10 studieenheter där eleven fördjupar och utvidgar sitt kunnande
- » Kan innefatta studier i olika konstämnen
- » Beräknad omfattning 500 timmar

2) Den fördjupade lärokursen

- » Uppdelad i grundstudier och fördjupade studier
- » Utbildning i ett konstämne
- » Beräknad omfattning 1 300 timmar

Virvatuli

- **Självutvärderingsmodellen för läroanstalterna inom den grundläggande konstundervisningen**
- Virvatuli-modellen är skapad till stöd för läroanstalternas lagstadgade självutvärdering. En handbok, som riktar sig till musik- och dansinstitut, konstskolor för barn och unga, hantverks-, arkitektur-, teater-, cirkus- och ordkonstskolor samt till medborgarinstitut som ger grundläggande konstundervisning.
- <http://www.artsedu.fi/easydata/customers/tpo/files/virvatuli/virvatuli-modellen.pdf>

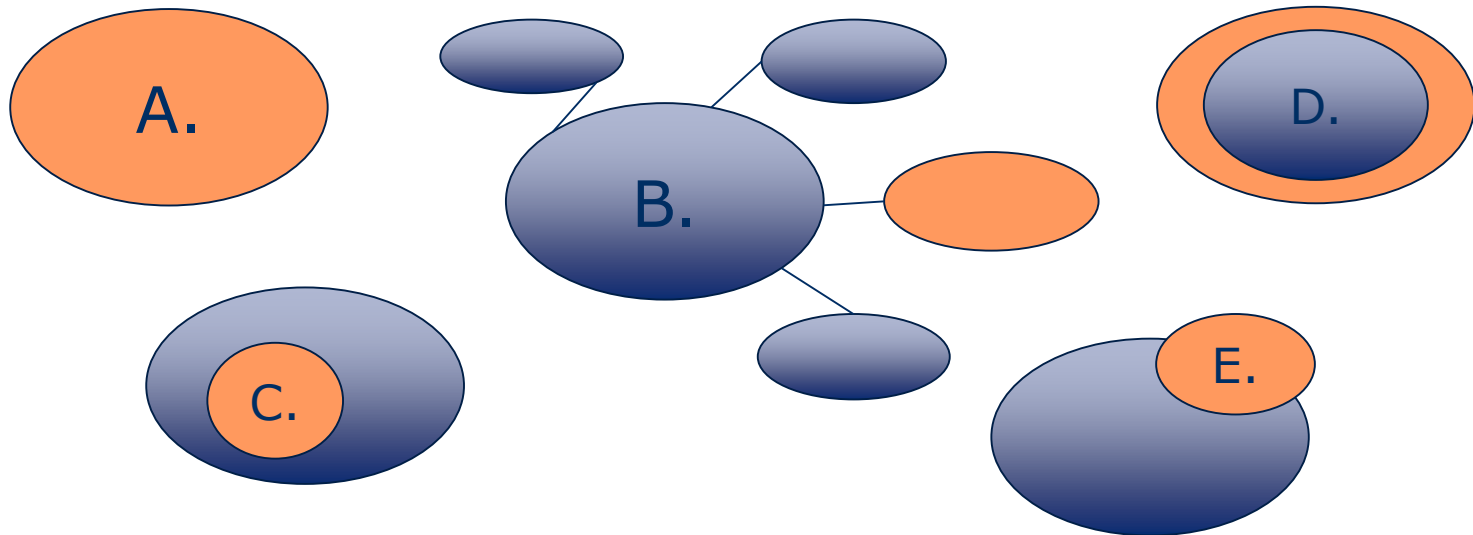
Handbokens innehåll

- 1. Presentation av Virvatuli-modellen
- 1.1 De viktigaste elementen i modellen
- 1.2 Hur kan läroanstalten utnyttja självutvärderingen?
- 1.3 Vad avses med utvärderingsområde och utvärderingskriterier?
- 2. Självutvärderingskriterierna inom de olika utvärderingsområdena
- 2.1 Eleverna
- 2.2 Lärarna
- 2.3 Lärmiljön
- 2.4 Ledarskap
- 2.5 Samarbetsrelationer
- 3. Praktiska anvisningar: hur Virvatuli-modellen och kriterierna används
- 3.1 Vem deltar i utvärderingen?
- 3.2 Tidsplanering och utvärderingsplan på lång sikt
- 3.3 Utvärderingsgruppens möten
- 3.4 Utvärderingsmetod
- 3.5 Utvärderingsmaterial
- 3.6 Kollegial utvärdering

Olika sätt att organisera grundläggande konstutbildning

Lagen ger kommunen fria händer att själv anordna eller köpa in tjänster.

- A. Kommunens egna konstskolor
- B. Köpa in tjänsterna från regionala aktörer
- C. Som en del av medborgarinstituten
- D. Genom avtal med privata konstskolor
- E. Genom att bevilja bidrag till privata konstskolor

Finansieringen av den grundläggande konstutbildningen

Finansieringskanaler:

- Kommunal finansiering
- Statsandelar
- Egen finansiering

Statsandelarna år 2016:

- A. Invånarbaserad statsandel, som är ca 0,36 € / kommuninvånare.
- B. Timbaserad statsandel som är ca 43,5 € / timme. Men det får bara de skolor som är godkända av ministeriet.

Kulturundervisningen i grundskolan

- Den grundläggande utbildningens kulturella uppdrag är att främja mångsidig kulturell kompetens och en högaktning av kulturarvet samt att stödja eleverna att forma egna kulturella identiteter och egna kulturella kapital.
- Undervisningen ska öka förståelsen för kulturell mångfald och hjälpa eleverna att se kulturer som en obruten följd av det förflutna, nutiden och framtiden, där var och en aktivt kan medverka.
- Men timantalet är litet och tanken är att kulturämnena även skall integreras i den övriga undervisningen.
- Ett viktigt LOKALT redskap är **kommunala planer för kultur och konstfostran**. Kombinerat med läroplanen ger den alla elever en liten möjlighet till konstfostran.

Vart är vi på väg?

Kulturens roll i samhället har förändrats

- Kulturens betydelse har poängterats i olika rapporter och dokument
- Utvecklingen stakas ut med hjälp av strategier, verksamhetsplaner, program, rapporter och evalueringar.
- Kulturtjänsterna är en länk i en lång servicekedja.
- **Kulturen som en del av nya processer kräver nya färdigheter.**

Vad förändras?

- Kommunernas nya roll lyfter fram kulturen på ett nytt sätt
- Hur kommer den politiska kartan att se ut?
- Vilka attityder och åsikter har man om kulturens betydelse?
- Ekonomiska realiteter
- Förändringar i ålders- och befolkningsstrukturen samt migrationen
- Innehållsmässiga förändringar
 - Nya media
 - Nya forum och nya sätt att distribuera kultur
- Förändringar i produktionen av tjänster
 - Ansvar för anordnande och produktion skiljs åt
 - Nya sätt att producera tjänsterna

För vem producerar vi tjänsterna?

**Specialisternas suveränitet minskar ->
kommuninvånarna integreras mer och mer**

- Behovet av mångfacetterad service ökar samtidigt med kravet på verksamhet för olika kundsegment.
- Kundens behov beaktas i alla skeden.
- **För det bör man kunna både fråga och lyssna.**

Samarbetet har kommit för att stanna

Ensam är det är svårt att förverkliga något

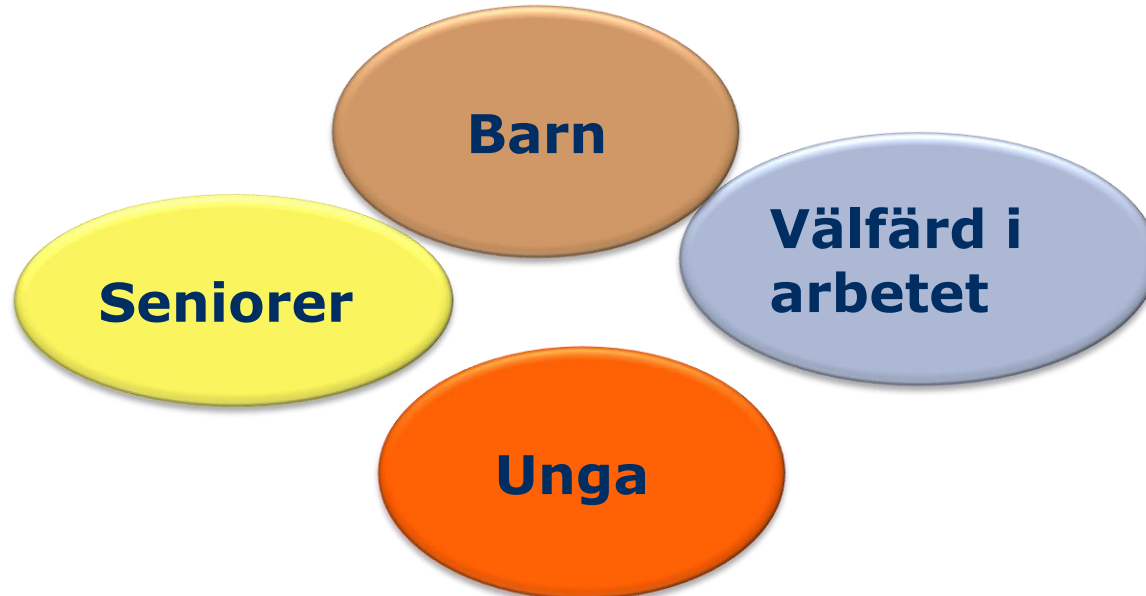
- Samarbete med en stor och brokig skara.
- De traditionella producenterna är i nyckelposition men samtidigt måste man kunna knyta nya samarbetsmodeller.
- Aktörerna kommer i allt högre grad utifrån den egentliga kulturkretsen.
- Dessa nya arbetsformer kräver ett strategiskt tänkande, planering, klar målsättning och koordinering MEN samtidigt flexibilitet, nätverk och diplomati.
- **Vi bör kunna kommunicera och agera i olika sociala sammanhang.**

Kultur och välfärd

Betydelsen av den **förebyggande verksamheten** ökar hela tiden.

Vad talar vi om? Hur definierar vi denna verksamhet?

- Innehållet anpassat för en speciell målgrupp
- Målgruppen ger ramarna för verksamheten
- Verksamhetens mål styr utformningen

Regeringens spetsprojekt

Bättre tillgång till konst och kultur

- I spetsprojektet förbättras bl.a. den ojämnt fördelade tillgången till grundläggande konstundervisning och barnkultur i landets olika delar. Man främjar också barns och ungas kreativa färdigheter.
- Man satsar på likvärdiga möjligheter för barn och unga att ägna sig åt konst och kultur i skolans utrymmen.
- Aktörer inom barnkultur och grundläggande konstundervisning ska i högre grad samarbeta med aktörer inom utbildning och småbarnsfostran.
 - » Föra ut verksamheten till daghem och grundskolor
 - » Verksamheten efter skoldagens slut

**Tack
för ert intresse!**